

De tak die brak

DE STOBBE DIE SPRAK

TEKST EN FOTO'S: HENK SLOOTJES, SENIOR BOOMDESKUNDIGE

In het artikel 'Sudden Branch Drop' in nummer 37 van dit vakblad heb ik als ooggetuige het ongeval beschreven van 'de tak die brak' in Zutphen. Op dat moment was duidelijk dat er het stilzwijgen toe werd gedaan over de oorzaak. Het bewijs is aan de slachtoffers, en de deskundigen van de verzekeringsmaatschappij hadden al vastgesteld dat de gemeente niet verantwoordelijk gesteld kon worden. Over de gewonden werd gezegd dat ze er allemaal goed vanaf waren gekomen. Hierover had ik wel de nodige twijfels, maar het geruststellende antwoord kwam van onze boomjurist Jilles van Zinderen met de woorden waarmee ik destijds het artikel heb afgesloten: 'Henk, als niemand piept moet je je mond houden'.

Plek des onheils

De oorzaak van het uitbreken van deze tak op 16 juli 2015 had ik in mijn eerste artikel al aangegeven. Naderhand heb ik toch nog maar even een paar foto's gemaakt van de stobbe als aandenken. Als vakidoot heb ik het stuk hout dat ik de volgende dag na het ongeval had meegenomen, onderzocht op zijn jaarringen. De plek des onheils, zo bleek veel later, wordt al 20 jaar – gedurende de zomermaanden – gebruikt als opstapplaats voor rondvaartboten. Pas na de eerste tien jaar – als het aantal bezoekers toeneemt tot dertigduizend per jaar – neemt de aanwas zichtbaar af. De jaarringen, die nooit liegen, geven in de zomer van 2013 het naderende einde van de boom aan.

DE UITSPRAAK IS
GEBASEERD OP
HET BEKENDE
'KELDERLUIKARREST'

Aesculus Zutphen

Links: Het verhaal van de boom. Rechts: 'Voetschimmel'.

Nalatigheid

Na september 2015 blijft het stil in de media totdat er in 2017, dus twee jaar later, een artikel verschijnt in een landelijk vakblad waarin de gemeente Zutphen, bij monde van haar boombeheerder, vertelt dat zij het advies van de boominspecteurs voor nader onderzoek *niet* binnen de geadviseerde periode heeft uitgevoerd. In dezelfde uitgave gaan een deskundig boomspecialist en een boomjurist dieper op de zaak in. Beiden geven te kennen dat zij niet alle *ins en outs* kennen en dus geen harde uitspraken kunnen doen.

Ook de media laten weer van zich horen in een artikel waaruit blijkt dat een van de vrouwelijke slachtoffers met zwaar letsel is afgevoerd, nadat zij getroffen is door de bewuste afgebroken tak. De gemeente wordt hierop door haar advocaat alsnog aansprakelijk gesteld en op 4 januari 2019 door de rechtbank te Zutphen wegens nalatigheid veroordeeld. De uitspraak is gebaseerd op het bekende 'Kelderluik-arrest' van de Hoge Raad; een interessante uitspraak waarbij het in het proces het niet nodig was de oorzaak vast te stellen waardoor deze tak op een windstille dag brak.

Zorgplicht

Na intern overleg besluit de gemeente Zutphen in hoger beroep te gaan omdat volgens haar het vonnis berust op onjuiste weergaven. Jilles van Zinderen zegt hierover, in zijn artikel 'De tak die brak': 'In ieder geval is deze uitspraak een heel duidelijk signaal aan boomeigenaren. Als uit een boomveiligheidscontrole een advies voor nader onderzoek volgt met een urgentietermijn, dan brengt de zorgplicht met zich mee dat dit advies ook tijdig wordt opgevolgd. [...].'
(www.boomzorg.nl/article/28848/de-zutphense-tak-die-brak)
Op 30 april 2020 ten slotte is het hoger beroep dat de gemeente had aangetekend, door de rechtbank Gelderland afgewezen. De rechtbank bekrachtigt dus het eerdere vonnis.

En dan tot slot de cruciale vraag: Was de tak niet op de slachtoffers gevallen als de gemeente de boom wel op tijd nader had laten onderzoeken?

Geschrokken getuigen.

Het verhaal van de boom

Afgelopen winter ben ik, *Aesculus*, visueel onderzocht en de dokters hebben vastgesteld dat er in mijn kroon geen problemen zijn waargenomen. Volgens prof.dr. Andreas Roloff, de specialist op het gebied van het bepalen van de conditie aan de hand van kroonbeelden zou ik er op dat moment slechter aan toe zijn geweest dan mij toen verteld werd.

Niet blij

In de ruim 80 jaar van mijn bestaan is er flink gesnoeid en zijn er enkele grote wonden overgebleven waarin de zadelzwam (*Polyporus squarosa*) nu woont. Ik heb er nooit last van gehad en we konden altijd goed met elkaar overweg. Op mijn stamvoet hebben ze ook niets gevonden. Toch hadden ze even beter moeten kijken. Ik was niet blij met deze agressieve voetschimmel en een remedie was ook niet voorhanden. Een nieuwsgierige passant heeft er nog een paar foto's van gemaakt.

Een scan

De dokters hebben even gedacht dat ik net als veel van mijn familieleden zou zijn aangetast door de bloedingsziekte (*Pseudomonas syringae pv aesculi*), maar aangezien ik nog van de oude garde ben heb ik er gelukkig geen last van gehad. Een second opinion heeft dit kunnen bevestigen. Ik heb heel wat stormen doorstaan maar nooit ernstige breuken opgelopen. Toch vond men het nodig mij hierop te controleren en werd er voor alle zekerheid een afspraak gemaakt voor nader onderzoek met een soort scan.

Opgegeven

Vorig jaar had ik al het gevoel dat het niet goed ging. Ik zat wat dunner in mijn blad en de jaarringen werden wel erg smal. Een vaste bezoeker op het bankje naast mij, zei ook al dat ik achteruitliep. Het wortelgestel vertelde mij dat, door het grote aantal bezoekers, een deel van zijn wortels het had opgegeven. En ja hoor, tot mijn schrik bleek ik aan de oostzijde van mijn stam daardoor al een deel van de bast te hebben verloren.

Vrijgesproken

In de zomer werd ik getroffen door een plotselinge takbreuk, wat mijn einde betekende en waardoor ik ten onrechte voor de rechter werd gedaagd. Sorry slachtoffers, maar ik heb de dokters ruimschoots van tevoren duidelijk laten zien dat het de hoogste tijd was, en dat dit ongeval voorkomen had kunnen worden; reden waarom ik dan ook werd vrijgesproken.